

Obsah

ÚVOD	8
1. GEOGRAFICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ A JEHO SMYSL.....	12
1.1 Geografická gramotnost jako hlavní cíl geografického vzdělávání	12
1.2 Geografické myšlení jako prostředek rozvoje geografické gramotnosti	17
1.3 Koncept mocných znalostí (powerful knowledge) a jeho aplikace do geografického vzdělávání	18
1.4 Sociokonstruktivistický přístup v kontextu geografického vzdělávání	21
2. SPECIFIKA GEOGRAFICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ NA 1. STUPNI ZŠ	24
2.1 Postavení geografického vzdělávání v Rámcovém vzdělávacím programu ZV	24
2.2 (Vybrané) klíčové kompetence a jejich aplikace do geografické výuky (nejen) na 1. stupni ZŠ.....	27
2.3 Očekávané výstupy v geografickém kurikulu 1. stupně ZŠ	32
2.4 Kritická reflexe očekávaných výstupů pro geografické vzdělávání na 1. stupni ZŠ	36
2.5 Geografický vzdělávací obsah (geografické učivo) na 1. stupni ZŠ a problematika učebnic.....	39
3. GEOGRAFICKÉ UČEBNÍ ÚLOHY A JEJICH VÝZNAM.....	46
3.1 Geografická učební úloha a její stručná charakteristika	46
3.2 Referenční rámec geografických úloh a jejich syntetizující role v kompetenčním modelu vzdělávání	49
3.3 Propojení klíčových geografických konceptů a generalizací s očekávanými výstupy – rámec pro tvorbu geografických učebních úloh	53
3.4 Geografická učební úloha jako prostředek specifikace oborových generalizací – kontextualizace učební úlohy a edukačních cílů	56
4. REVIDOVANÁ BLOOMOVA TAXONOMIE JAKO RÁMEC PRO GRADACI UČEBNÍCH ÚLOH	64
4.1 Pozadí Bloomovy taxonomie.....	65
4.2 Revize Bloomovy taxonomie	67
4.3 Odkaz Bloomovy taxonomie	69
5. UČEBNÍ ÚLOHA JAKO NÁSTROJ DIFERENCIACE A INDIVIDUALIZACE VÝUKY	70
5.1 Diferenciace ve výuce	71
5.2 Individualizace ve výuce	72
5.3 Možnosti diferenciaci a individualizace učebních úloh ve výuce.....	75
6. APLIKACE REVIDOVANÉ BLOOMOVY TAXONOMIE V GEOGRAFICKÝCH ÚLOHÁCH	80
6.1 Dimenze kognitivního procesu	80

6.1.1 Úlohy na znalost/zapamatování	80
6.1.2 Úlohy na porozumění.....	81
6.1.3 Úlohy na aplikaci	86
6.1.4 Úlohy na analýzu	87
6.1.5 Úlohy na hodnocení	89
6.1.6 Úlohy na tvořivost.....	91
6.2 Znalostní dimenze.....	93
6.2.1 Faktuální znalosti	94
6.2.2 Konceptuální znalosti.....	95
6.2.3 Procedurální znalosti.....	96
6.2.4 Metakognitivní znalosti.....	97
7. ROLE SCAFFOLDINGU PŘI ŘEŠENÍ UČEBNÍCH ÚLOH	100
7.1 Trojí princip scaffoldingu	101
7.2 Typologie scaffoldingu.....	103
8. ŘEŠENÍ GRADOVANÝCH GEOGRAFICKÝCH ÚLOH ŽÁKY – VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	110
8.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky.....	110
8.2 Výzkumný vzorek.....	113
8.3 Výzkumné metody a techniky	114
8.4 Průběh výzkumného šetření.....	116
8.5 Výsledky výzkumného šetření.....	117
8.6 Shrnutí výsledků výzkumného šetření.....	182
8.7 Diskuse a doporučení pro pedagogickou praxi.....	189
9. NÁVRH KONCEPCE GEOGRAFICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ S VYUŽITÍM GRADOVANÝCH UČEBNÍCH ÚLOH	197
9.1 Podněty pro vznik koncepce	197
9.2 Teoretický rámec koncepce	198
9.3 Struktura koncepce	201
9.4 Ukázka koncepce na vybraném geografickém tématu	203
10. ON-LINE BATERIE GRADOVANÝCH GEOGRAFICKÝCH UČEBNÍCH ÚLOH...	207
10.1 Záměr on-line baterie gradovaných geografických učebních úloh.....	207
10.2 Struktura on-line baterie gradovaných geografických úloh	209
10.3 Klasifikace úloh v on-line aplikaci dle kognitivní náročnosti	212
10.4 Tematické členění geografických učebních úloh v on-line baterii.....	215
10.5 Typologie učebních úloh v závislosti na typu odpovědi	221
SHRNUTÍ.....	223

SUMMARY	230
POUŽITÁ LITERATURA.....	238
REJSTŘÍK.....	253
PŘÍLOHY.....	256
Příloha 1 – Dotazník pro žáka	256
Příloha 2 – Otázky ke skupinovému rozhovoru se třídou	258